

Motorzāģa operatora profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – motorzāģa operators.
2. Profesijas kods – nav (jāaizstāj profesija motorzāģa vadītājs – 6210 20).

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– motorzāģa operators gatavo kokmateriālus cismā ar ķēdes motorzāģi atbilstoši noteiktajam sortimentam; kopj jaunaudzes un meža kultūras ar krūmgriezi; spēj veikt ķēdes motorzāģa un krūmgrieža (turpmāk – motorzāģa) apkopes.

Motorzāģa operators strādā mežistrādes uzņēmumā vai strādā kā individuālais komersants, vai pašnodarbināta persona.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja noteikt cirsma atrašanās vietu atbilstoši meža topogrāfiskajai kartei un sagatavot cirsma darbam.

2. Spēja izpildīt cirsma izstrādes darbus atbilstoši norādēm cirsma izstrādes tehnoloģiskajā kartē.

3. Spēja izpildīt meža izstrādes darbus, izmantojot ergonomiskus un efektīvus darba paņēmienus un instrumentus.

4. Spēja, izmantojot motorzāģi, mežā nogāzt koku, to atzarot un sagarumot kokmateriālus atbilstoši noteiktajam sortimentam.

5. Spēja krautnēt zarus atbilstoši mežistrādes tehnoloģiskajām prasībām.

6. Spēja uzmērīt sagatavotos kokmateriālus atbilstoši kokmateriālu uzmērīšanas standartam.

7. Spēja kvalitatīvi veikt kopšanas cirti vai meža kultūru kopšanu, izvēloties konkrētam uzdevumam atbilstošu motorzāģa griezējinstrumentu.

8. Spēja sagatavot motorzāģi darbam, veikt tā apkopi un nelielu remontu darba vietā.

9. Spēja noteikt riskus darba vietā, izmantot drošus darba paņēmienus, kā arī individuālos un kolektīvos darba aizsardzības līdzekļus, izpildot darba uzdevumus.

10. Spēja sniegt pirmo palīdzību.

11. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.

12. Spēja izprast un ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības.

13. Spēja noteikt saglabājamus bioloģiski nozīmīgus meža struktūras elementus un ievērot dabas aizsardzības prasības.

14. Spēja ievērot ugunsdrošības noteikumus, vajadzības gadījumā atbilstoši reaģēt.

15. Spēja veikt darbu patstāvīgi un uzņemt atbildību par sava darba rezultātu.

16. Spēja ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.

17. Spēja ievērot darba tiesisko attiecību normas.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Lasīt mežaudžu karti, plānu un cirsmas izstrādes tehnoloģisko karti.

2. Cirst pamežu.

3. Gāzt kokus un novākt bīstamos kokus.

4. Iezīmēt tehnoloģiskos koridorus.

5. Atzarot stumbru un izvērtēt stumbra kvalitāti.

6. Sazāgēt stumbrus sortimentos.
7. Šķirot atsevišķi kraujamos kokmateriālus atbilstoši noteiktajam sortimentam.
8. Izvērtēt augsnes nestspēju (augšnes spēja pretoties tehnikas spiedienam).
9. Krautnēt zarus kaudzēs un izvietot zarus uz pievešanas ceļa.
10. Uzmērīt un noteikt kokmateriāla sortimentu apjomu.
11. Izvēlēties atbilstošu griezējinstrumentu konkrētā uzdevuma veikšanai.
12. Pļaut krūmus un zāli.
13. Izmantot atslēdznieka un mežistrādes instrumentus.
14. Izmantot asināšanas piederumus, asināt motorzāģa griezējinstrumentus.
15. Izvēlēties degvielas veidu un pareizās degvielas sajaukšanas proporcijas ar eļļu un iepildīt to motorzāģos.
16. Lietot eļļas un degvielas absorbējošus materiālus.
17. Veikt motorzāģu ikdienas un periodiskās apkopes.
18. Ievērot darba aizsardzības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus.
19. Lietot individuālos un kolektīvos darba aizsardzības līdzekļus.
20. Plānot sava darba režīmu.
21. Sniegt pirmo palīdzību.
22. Izprast un ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus, nekaitējot videi.
23. Saglabāt bioloģiski nozīmīgus meža struktūras elementus cirmā un ievērot dabas aizsardzības prasības.

24. Veikt darba pienākumus saskaņā ar Mežu uzraudzības padomes (FSC) un Meža sertifikācijas shēmu novērtēšanas programmas (PEFC) mežsaimniecības sertificēšanas standartiem.

25. Izmantot ergonomiskus paņēmienus darbā ar motorzāģi kokmateriālu pārvietošanā un kraušanā.

26. Veikt darbu patstāvīgi un uzņemt atbildību par sava darba rezultātu.

27. Prast rīkoties ugunsgrēka, elektrotraumu un citu avāriju gadījumos.

28. Ievērot profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus.

29. Pārvaldīt valsts valodu.

30. Pārvaldīt vienu svešvalodu profesionālās saziņas līmenī.

31. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.

32. Ievērot darba tiesisko attiecību prasības.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī par FSC un PEFC mežsaimniecības sertificēšanas standartiem.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. meža platību noteikšana;
- 2.2. griezējinstrumentu darbības principi;
- 2.3. mežsaimniecība;
- 2.4. motorzāģu uzbūves pamati;
- 2.5. meža augšanas apstākļu tipi un meža tipi;
- 2.6. profesionālie termini valsts valodā un vienā svešvalodā.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. topogrāfiskie apzīmējumi kartēs;
- 3.2. koku gāšanas paņēmieni;
- 3.3. kokmateriālu sortimenta kvalitātes prasības;
- 3.4. krautnēšanas prasības;
- 3.5. kokmateriālu uzmērīšanas standarts;

- 3.6. motorzāģu lietošanas pamati;
- 3.7. motorzāģu asināšanas prasības;
- 3.8. vides aizsardzība;
- 3.9. dabas aizsardzība;
- 3.10. darba aizsardzība;
- 3.11. rīcība ugunsgrēka gadījumā;
- 3.12. ugunsdrošības noteikumi mežsaimniecībā;
- 3.13. pirmā palīdzība;
- 3.14. valsts valoda;
- 3.15. viena svešvaloda saziņas līmenī;
- 3.16. darba tiesiskās attiecības;
- 3.17. profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipi.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Kokmateriālu sagatavošana	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. noteikt cirsmas robežas; 1.2. veikt cirsmas sagatavošanas darbus; 1.3. norobežot bīstamo zonu; 1.4. gāzt kokus; 1.5. atzarot stumbrus; 1.6. sagarumot kokstumbrus sortimentos; 1.7. krautnēt sortimentus; 1.8. veidot kokmateriālu pievešanas ceļus; 1.9. krautnēt zarus; 1.10. uzmērīt sortimentus.
2. Jaunaudžu un kultūru kopšana	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. noteikt cirsmas robežas; 2.2. izvēlēties atbilstošu griezējinstrumentu; 2.3. gāzt kokus; 2.4. pļaut krūmus; 2.5. pļaut zāli.
3. Motorzāģu apkopšana	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. pārbaudīt skrūvju un bultu savienojumus; 3.2. asināt griezējinstrumentus; 3.3. sagatavot degvielu; 3.4. uzpildīt instrumentus ar degvielu un eļļu; 3.5. veikt tehnikas periodiskās apkopes; 3.6. veikt nelielus remonta darbus
4. Darba aizsardzības prasību ievērošana	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. novērtēt darba drošības riskus darba vidē; 4.2. ievērot darba drošības instrukcijas prasības;

	<p>4.3. izmantot individuālos un kolektīvās aizsardzības līdzekļus;</p> <p>4.4. strādāt, pielietojot drošus darba paņēmienus;</p> <p>4.5. plānot sava darba režīmu;</p> <p>4.6. sniegt pirmo palīdzību.</p>
5. Dabas un vides aizsardzības prasību ievērošana	<p>5.1. pielietot speciālus traukus degvielas un eļļas uzpildei;</p> <p>5.2. lietot eļļas un degvielas absorbējošos materiālus;</p> <p>5.3. nepiesārņot vidi ar sadzīves un ražošanas atkritumiem;</p> <p>5.4. pārzināt mežsaimniecības sertifikācijas prasības;</p> <p>5.5. dabas aizsardzības prasību ievērošana.</p>
6. Ugunsdrošības noteikumu ievērošana	<p>6.1. ievērot ugunsdrošību mežā;</p> <p>6.2. novērtēt meža ugunsgrēka situāciju;</p> <p>6.3. ziņot ugunsdzēsēju dienestam;</p> <p>6.4. veikt ugunsgrēka platības ierobežošanu ar vienkāršiem dzēšanas paņēmieniem.</p>

Motorzāģa operatora profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Agris Polītis –	eksperts, IK Agris Polītis, individuālais komersants;
Māris Osis –	eksperts, SIA – "Latsin", loģistikas daļas vadītājs;
Voldemārs Kurtiņš –	eksperts, SIA "Latsin", ipilddirektora vietnieks ražošanas jautājumos;
Pārsla Kursīta –	eksperts, SIA "Latsin", darba aizsardzības vecākā speciāliste;
Andrejs Cunsķis –	eksperts, Biedrība "Latvijas Mežizstrādātāju savienība", izpilddirektors;
Valdis Janovs –	moderators, SIA "Biznesa augstskola Turība", lektors;
Zane Driņķe –	moderators, SIA "Biznesa augstskola Turība", lektors.

Motorzāģa operatora profesijas standarta eksperti:

Jānis Gercāns –	AS "Latvijas valsts meži", LVM Mežsaimniecība, Ražošanas kvalitātes daļas vadītājs;
Jānis Bertrāns –	AS "Saldus mežrūpniecība", valdes priekšsēdētājs.